

DANUBE INSIDE

DANUBE PARKS 2.0
network of protected areas STEP

ZAŠTITA PRIRODE DUŽ DUNAVA - SARADNJA BEZ GRANICA

Dunav je reka koja na svom putovanju dugom 2857 km od Crne šume (prim. prev. Švarcvald) do Crnog mora protiče kroz najveći broj zemalja na svetu, čak 10.

On je milenijumima bio transportna i komunikacijska ruta, kao i granica velikih carstava. Ova reka je bila granica između istoka i zapada tokom decenija Gvozdene zavese. Danas Dunav, duž celokupnog svog basena, povezuje zemlje i kulture i pruža životno okruženje za 81 milion ljudi u jednom makro regionu.

Srastanje evropskih regiona i dinamičan razvoj jugoistočne Evrope tokom poslednjih godina izlažu prirodna bogatstva Dunava sve većem pritisku. Njegova zaštićena područja čuvaju najvrednija prirodna staništa duž reke. Tokom poslednje dve decenije formirano je nekoliko novih zaštićenih područja duž Dunava.

Nacionalni parkovi, rezervati biosfere, parkovi prirode i ostala zaštićena područja danas igraju ključnu ulogu u održivom razvoju regiona.

Životinje i biljke ne poznaju državne granice. Uspes u očuvanju biodiverziteta na nivou Dunava najviše zavisi od međunarodne saradnje. Ovaj aspekt je razmatran na političkom nivou, posebno u okviru nedavno usvojene Strategije Evropske Unije za dunavski region koja predviđa pristup očuvanju prirode na nivou celog Dunava i naglašava ulogu DANUBE PARKS STEP 2.0 kao vodećeg projekta u prioritetnoj oblasti 6 (biodiverzitet).

Dunavska Mreža zaštićenih područja stvorena je 2009. godine na temeljima postojeće bilateralne saradnje. Implementacijom projekta DANUBE PARKS, zaštićena područja iz skoro svih zemalja kroz koje protiče Dunav razvile su jako i obogaćujuće partnerstvo. Po prvi

put su se zaštićena područja Dunava suprotstavila zajedničkim izazovima i problemima na nivou celog toka Dunava. Oformljene su međunarodne snage sa tematskim zadatkom promovisanja intenzivne razmene iskustva u menadžmentu staništa, očuvanju vodećih vrsta Dunava i rečne morfologije. Razrađene su međunarodne strategije i implementirani su pilot projekti od značaja za ceo Dunav.

Međutim, međunarodna saradnja zaštićenih područja Dunava predstavlja mnogo više od borbe za životinje i biljke - ona podrazumeva podizanje svesti o vrednostima netaknute i nadahnjujuće prirode. Međunarodni dunavski festivali u centrima za posetioce zaštićenih područja postali su centralna tema komunikacije svake godine uključujući i inspirišući lokalno stanovništvo regiona.

Dunavska rečna šuma Nojburg Ingolštata

www.donauauen.de

Lokacija: Nemačka, između Nojburga i Ingolštata

Površina: 3686 ha

Dobro je znati: Jedna od najvećih obalskih listopadnih šuma duž nemačkog Dunava. Ambiciozan projekat vraćanja rečne dinamike u plavne šume.

15

Carl Manzano, Zastupnik DANUBEPARKS projekta i direktor Nacionalnog parka Donau-Auen

ŠANSA ZA PLAVI DUNAV

Već duže od deset godina, uprava Rezervata biosfere delte Dunava organizuje umetničko takmičenje za đake uzrasta od 15 do 18 godina. Još od samog nastanka DANUBEPARKS Mreže, takmičenje i izložba postali su međunarodni. Tokom 2013. i 2014. godine Rezervat biosfere delte Dunava sakupljače vaše postere do kraja aprila, a ceremonija dodele nagrada održaće se u junu obe godine i uključivaće, takođe, i glasove publike (na licu mesta i preko interneta).

Nakon otvaranja izložbe u Tulči, ona će putovati kroz nekoliko zaštićenih područja i dunavskih država. Najnovije informacije mogu se pronaći na internet adresi: <http://www.thebluedanube.ro/en>

Nacionalni park Donau-Auen

www.donauauen.at

Lokacija: Austrija, između Beča i Bratislave

Površina: 9353 ha

Dobro je znati: jedna od poslednjih oblasti slobodnog toka duž gornjeg Dunava sa odlično očuvanim koherentnim plavnim šumama. Projekti najbolje prakse u revitalizaciji reke.

Zaštićeno područje Zahorska

www.soprs.sk

Lokacija: Slovačka, između reke Morave i planine Mali Karpati.

Površina: 27522 ha

Dobro je znati: prvo nizijsko područje u Slovačkoj proglašeno zaštićenim. Štiti retka staništa na Moravi, najvećoj pritoci Dunava u ovom delu.

MEĐUNARODNI DUNAVSKI FESTIVAL

Tradicija Međunarodnog dunavskog festivala na kome se lokalnom stanovništvu predstavljaju sva zaštićena područja iz Mreže, nastavlja se i dalje. 2013. godine festival će se održati u Tulči u Rumuniji na dan delte Dunava početkom septembra. Sledeće godine putovaćemo u Bački Monoštor u Srbiji gde će se održati poznati festival Bodrog sa najvećom pažnjom usmerenom ka zaštićenim područjima Dunava. Ako živite u blizini ili provodite odmor u ovoj oblasti, **svratite i proslavite sa nama!**

1. septembar 2013.: Međunarodni dunavski festival u Tulči, Rumunija

9-10. avgust 2014.: Međunarodni dunavski festival/ Bodrog festival u Bačkom Monoštoru, Srbija.

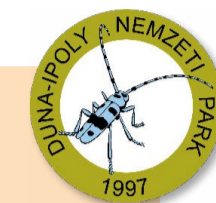
Nacionalni park Dunav-Ipoli

www.dunaiipoly.hu

Lokacija: Mađarska, severno od Budimpešte

Površina: 60314 ha

Dobro je znati: jedan od najživopisnijih delova Dunava u kome se dodiruju reka i planine i zajednički čine jedinstven pejzaž. Dom nekoliko zaštićenih endemskih biljnih i životinjskih vrsta.

DANUBEPARKS STEP 2.0 I CILJEVI KOJIMA STREMIMO

DANUBEPARKS Mreža počela je sa prvim SEE projektom na nivou celog Dunava od 2009. do 2012. godine. Glavni ciljevi bili su uspostavljanje saradnje na međunarodnom nivou tamo gde saradnja nije ni postojala ili je postojala samo bilateralna saradnja, pronalaženje zajedničke pozicije i zajedničke strategije za hitna pitanja i upoznavanje sa praksama, iskustvom i pilot projektima drugih strana.

Temeljni je postavljen, a sada na njemu treba da izgradimo prve uspehe i dalje ojačamo i učvrstimo Mrežu na različitim nivoima. Od 2012. do 2014. godine, novi SEE projekat DANUBEPARKS STEP 2.0 nastaviće sa akcijama zaštite orla belorepana, postaviće u centar pažnje zaštitu crne topole kao vodeće vrste u plavnim šumama, intenziviraće radove na morfologiji reke i proceniće i razvije ponude prirodnog turizma.

Mi imamo nameru da ojačamo glas zaštićenih područja Dunava na evropskom nivou. U tom pogledu radimo zajedno sa EU i državnim telima kao i sa nevladinim organizacijama koje se bave zaštitom prirode ili prirodnim turizmom duž Dunava, a posebno sa Međunarodnom komisijom za zaštitu Dunava (ICPDR) i Strategijom EU za Dunav.

Inicijativa DANUBEPARKS je mreža koja raste. Ona uključuje partnere iz skoro svih dunavskih zemalja, pokazujući sve značajniju ulogu zaštićenih područja u zemljama koje nisu članice EU. Proces strateškog proširenja poziva sve relevantne uprave zaštićenih područja duž Dunava da se pridruže Mreži, a mogao bi da integriše i rečne prirodne

rezervate većih pritoka kao što su Sava, Drava, Tisa i Prut. Na kraju, iskustvo i kompetentnost stečeni međunarodnom saradnjom trebalo bi da podignu ugled i efikasnost upravljanja zaštićenim područjima na lokalnom nivou.

DANUBEPARKS STEP 2.0 radi na očuvanju i razvijanju Dunava kao inspirišuće linije života nove evropske makro regije, oživljavajući međunarodnu politiku i strategije konkretnim i vidljivim akcijama. Učvršćivanje Mreže trebalo bi da nam omogući da izgradimo strukturu dugoročne saradnje koja će pomoći u zaštiti prirodnog nasleđa Dunava u budućnosti.

Program finansiranja EU: Evropska teritorijalna saradnja jugoistočne Evrope

Stopa sufinansiranja EU: 85%

Prioritetna oblast: Zaštita i poboljšanje životne sredine

Oblast intervencije: Promocija saradnje u upravljanju prirodnim dobrima i zaštićenim područjima

Internet stranica: www.southeast-europe.net

SEE Program

Zaštićeno područje Dunavske močvare

www.soprs.sk, www.broz.sk

Lokacija: Slovačka, između Bratislave i Komarnog

Površina: 12284 ha

Dobro je znati: nekada jedna od najdinamičnijih unutrašnjih rečnih delti u Evropi. U mnogome je izmenjeno zbog hidroelektrane Gabičkovo, ali je i dalje dom brojnih staništa značajnog biodiverziteta.

Nacionalni park Fertő-Hanság

<http://fhnp.nemzetipark.gov.hu>

Lokacija: Mađarska, tromeđa sa Austrijom i Slovačkom

Površina: 47182 ha

Dobro je znati: prekogranični nacionalni park kod Nežiderskog jezera. Takođe upravlja i oblašću Sigetkoz na Dunavu, koja se graniči sa zaštićenim područjem Dunavskih močvara.

Liliana Ivančenko, šef Oseka za obrazovanje i komunikaciju pri upravi Rezervata biosfere delte Dunava objašnjava ulogu aktivnosti komunikacije u projektu:

OD STRUČNJAKA DO OPŠTE JAVNOSTI

U okvirima projekta DANUBEPARKS STEP 2.0, stručnjaci za zaštitu prirode i komunikaciju zajedno rade na postizanju zajedničkog cilja: uključivanje što većeg broja ljudi, pored zaposlenih u zaštićenim područjima, u aktivnosti zaštite prirode. Uprava Rezervata biosfere delte Dunava ima dugogodišnje iskustvo na ovom polju, uključujući učesće u međunarodnim programima i menadžment informacionih centara i ekološko obrazovanje u školama. Stoga, mi takođe koordiniramo nekoliko aktivnosti u okviru projekta DANUBEPARKS STEP 2.0 kao što su takmičenje Šansa za plavi Dunav ili proizvodnja kalendara DANUBEPARKS. Ostali partneri doprinose brošurama, knjigama DANUBEPARKS, promotivnim materijalom, izložbama, medijskim radovima, itd. Pored toga, planiramo i nekoliko događaja za upoznavanje javnosti sa aktivnostima zaštite, kao što su javno zimsko brojanje orla belorepana ili obeležavanje crne topole.

Najbolji način da iskusite naš udruženi rad i duh naše saradnje koji se oseća na sastancima operativne grupe i u razmenama zaposlenih je da dođete i posetite jedan od naša dva međunarodna dunavska festivala gde se svi mi skupljamo i slavimo!

DANUBEPARKS 2.0
network of protected areas
c/o Donau-Auen National Park
Schloss Orth, 2304 Orth an der Donau, Austria
Phone: +43/2212/3450-19, Fax: +43/2212/3450-17
g.frank@danubeparks.org, www.danubeparks.org

Fotografije: Kovač, Nojburg-Ingolštadt, Kroat, Valaković (Valachovic), Kern, Nacionalni park Dunav-Ipoli, Uprava Rezervata biosfere delte Dunava, Dunavske močvare, Nacionalni park Fertő-Hanság, Specijalni rezervat prirode Gornje Podunavlje, Peter Šmenger, Park prirode Persina, Nacionalni park Dunav-Drava, Baumgartner, Roland, Nacionalni park Đerdap, Manzano, Frank,

Kalač (Kalatcs), Park prirode Rusenski Lom, Zaštićena oblast Kalimok-Brušlen, Tipik, Daniel Petresku.

Grafički dizajn: Mihael Kalb, www.michaelkalb.at

Štampa: SZR „Taurus“ Bor, tiraž: 2000. Maj 2014. Proizvedeno korišćenjem ekoloških tehnologija i materijala. Greške i propusti izuzeti.

Impresum

CRNA TOPOLA - SIMBOL ZA PRIRODNE ŠUME

Danube Inside: Radmila, možete li nam reći nešto o vašoj organizaciji i njenoj ulozi u ovom projektu?

Radmila Šakic, referent za zaštitu prirode u JP Vojvodinašume

Radmila: Vojvodinašume je javno preduzeće za šumarstvo Vojvodine, severnog regiona Srbije, duž reke Dunav. Mi smo odgovorni za upravljanje svim šumama u ovoj oblasti i za nekoliko zaštićenih područja među kojima je i specijalni prirodni rezervat Gornje Podunavlje. U okviru DANUBE PARKS Mreže mi smo jedino šumarsko preduzeće direktno odgovorno za upravljanje zaštićenim područjem. U 2014. godini organizovaćemo zajedničku konferenciju zaštićenih područja i šumarskih preduzeća kako bismo ih spojili, kako bismo diskutovali o našim rezultatima i podržali zajedničko razumevanje upravljanja šumama u ekološki dragocnim područjima.

DI: Crna topola je vodeća vrsta u projektu DANUBE PARKS STEP 2.0. Šta je toliko posebno u vezi sa njom?

Radmila: To je retka vrsta drveta i potrebna je zaštita starih, vrednih i impresivnih usamljenih stabla, ali i za najstarija stabla. To će, takođe, pomoći, ostalim brojnim vrstama jer oni obezbeđuju odogovarajuće uslove za gneždenje velikih ptica ili mrtvo drvo za detlice. Drugo, crna topola je pionirska biljka i njeno podmlađivanje zavisi od rečne dinamike. Samo obale od šljunka i peska i ostrva pružaju odgovarajuće uslove u kojima sadnice crne topole mogu započeti rasti i to je jedan od razloga zašto je rečna dinamika od ogromnog značaja za održiv Dunav. Konačno, u toku je hibridizacija crne topole drvećem sa šumskih plantaža, skrivena i potcjenjena pretnja za ovu vrstu drveta.

DI: Kako ćete rešiti ove probleme?

ŠTA TU IMA ZA NAS? OSVRT NA NOVOG PARTNERA U MREŽI

Danube Inside: Gorane, pridružili ste se Mreži DANUBE PARKS tokom implementacije prvog projekta. Šta je bio Vaš motiv?

Goran: Svideo mi se pristup neusredsređivanja samo na probleme očuvanja, već rešavanje mešavine ključnih problema zaštićenih rečnih područja na uravnotežen način. Takođe, ako želimo da obezbedimo integritet rečnog ekosistema, moramo da pogledamo van naših granica jer ih reka ne poznaje. Menadžeri za očuvanje bi trebalo da se ponašaju na isti način. DANUBE PARKS nam omogućava da na reku gledamo kao na celinu, ja verujem da je to prava vrednost ove inicijative. Pored toga, postoje veoma opipljivi razlozi za pridruživanje inicijativi: s obzirom da smo mi važno područje za orla belorepana, mi smo morali da postanemo deo akcionog plana DANUBE PARKS. Još jedno bitno pitanje je pitanje hidro-morfoloških promena: na reci Savi one nisu još uvek na nivou koji se može

porediti sa ostalim područjima, ali postoje regulacioni planovi i mi želimo da budemo spremni i proaktivni.

DI: Kakva je uloga uprava zaštićenih područja u zaštiti prirode?

Goran: Mi imamo zakonski mandat da zaštitimo, očuvamo i unapredimo određenu prirodnu oblast. Pritisak na te oblasti može biti veliki jer se uglavnom javljaju na mestima od strateškog značaja za ostale sektore. Mnogi rečni ekosistemi takođe su domaćini izvanrednog kulturnog nasleđa i tradicionalnog znanja. Prema tome, upravljanje takvim područjem pre svega znači balansiranje svih tih različitih vrednosti i interesa.

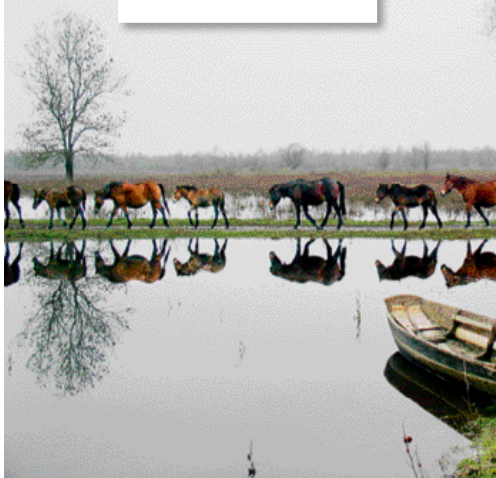
DI: Prirodni park Lonjsko Polje se nalazi na reci Savi. Kakva je vaša korist od Mreže Danubeparks?

Goran Gugić, Direktor Parka prirode Lonjsko Polje

Goran: Pre svega, reka Sava je jedna od najvažnijih pritoka Dunava. Međunarodna unija za zaštitu prirode (IUCN) je prepoznala ogromne prirodne i kulturne vrednosti ove reke. Ipak, i dalje postoje ideje da se poboljša navigacija i izgrade hidroelektrane duž celog sliva. Dakle, postoji mnogo razloga da se uprave zaštićenih područja duž Save povežu, čemu se ja nadam u bliskoj budućnosti. Na Dunavu, ovi problemi su već prisutni tako da iskustvo i pristupi DANUBE PARKS-a imaju veliku vrednost za takve buduće inicijative.

Lonjsko polje
PARK-PRIRODE

Park prirode Lonjsko Polje

www.pp-lonjsko-polje.hr

Lokacija: Hrvatska, 75 km nizvodno od glavnog grada Hrvatske, Zagreba, na reci Savi

Površina: 50650 ha

Dobro je znati: Ovaj park prirode u centralnom basenu reke Save je tradicionalni kulturni kraj savršeno prilagođen plavnom ekosistemu.

Park prirode Kopački rit

www.kopacki-rit.hr

Lokacija: Hrvatska, ušće reke Drave u Dunav

Površina: 23891 ha

Dobro je znati: Poznata unutrašnja delta na ušću Drave u Dunav. Najveća gustina uzgajališta orla belorepana.

DINAMIKA - REKA KOJA NIKADA NE IZGLEDA ISTO

Rečna dinamika i prirodni morfološki procesi su ključ dugoročnog očuvanja ekosistema reke Dunav. Bilo kakva veštačka promena reke, kao što su brane, ispravljanje toka ili izgradnja bedema ima ogromne negativne efekte uzvodno, nizvodno i na susedna plavna područja. Ove promene ometaju longitudinalnu povezanost koja je važna za migraciju riba; smanjuju bočnu eroziju i taloženje koji obezbeđuju staništa za mnoge ugrožene biljne i životinjske vrste i povećavaju rizik od poplava. Dakle, Mreža DANUBE PARKS radi intenzivno na restauraciji reke od samog početka.

S obzirom da sama reka većim svojim delom nije zaštićeno područje, već njom

Stela Bozinova (Bozhinova), direktor Direktorata Parka prirode Persina, opisuje vrednost prirodne rečne dinamike.

upravlja rečna kompanije, saradnja sa zainteresovanim stranama je glavni zadatak na tom polju. Tokom prvog projekta, razvijena je Strategija očuvanja i navigacije. Na osnovu toga DANUBE PARKS STEP 2.0 namerava da formuliše zahteve na nivou celog Dunava u vezi sa tri glavne teme: očuvanje, restauracija i ravnoteža taloga, što su prioriteti u donjem, srednjem i gornjem toku Dunava.

Za implementaciju je potreban integrativni pristup očuvanja prirode, menadžmenta voda i sektora navigacije. U saradnji sa NEWADA duo, Mrežom administracija vođenog toka Dunava, biće organizovana unakrsna sektorska konferencija i radionica kako bi se diskutovalo o različitim tačkama gledišta i pronašla rešenja za zaštitu i restauraciju dragocenih staništa, uzimajući u obzir zahteve Dunava kao transportnog koridora.

Svim aktivnostima očuvanja i restauracije su potrebni naučni podaci za planiranje. Prema tome, DANUBE PARKS STEP 2.0 ponovo će praćenje žalara slipeća i bregunica na nivou celog Dunava koje je započeto 2011. godine. Obe ove vrste ptica su karakteristične za dinamične delove reke, uzgrajanje na šljunkovitim i peščanim ostrvima ili strmim prirodnom obalama reke. Ovo praćenje je sada deo Udruženog istraživanja Dunava koje organizuje Međunarodna komisija za zaštitu reke Dunav (ICPDR) i stoga ima dodatnu važnost na političkom nivou.

NACIONALNI PARK DUNAV-DRAVA

www.ddnp.hu

Lokacija: Mađarska, blizu južne granice

Površina: 50000 ha

Dobro je znati: plavna područja pod zaštitom duž Dunava i Drave. Poznato mesto gneзда crne rode.

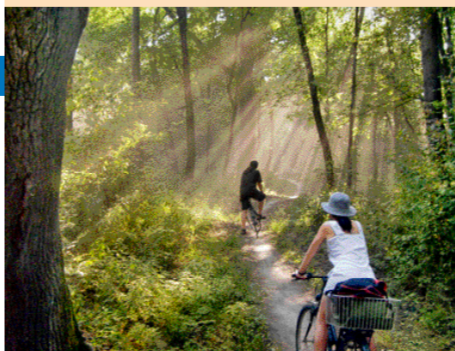
SPECIJALNI REZERVAT PRIRODE GORNJE PODUNAVLJE

www.gornjepodunavlje.info

Lokacija: Srbija, na granici sa Mađarskom i Hrvatskom

Površina: 19605 ha

Dobro je znati: predstavlja srpski deo plavnog područja u oblasti tromeđe- najveći plavni kompleks na srednjem Dunavu.

OČUVANJE

Duž reke Dunav još uvek postoje veliki prirodni i dinamični delovi reke, uglavnom u Bugarskoj i Rumuniji. Glavni cilj je, prema tome, da se identifikuju ta dragocena područja i da se pronađu mere za njihovu adekvatnu zaštitu od veštačkih struktura.

Dunavska ostrva posebno predstavljaju ovakva dinamična rečna staništa i često su u prirodnom stanju i imaju status dobrog staništa. To kvalifikuje dunavska ostrva da posluže kao spone između trenutnih zaštićenih područja. Koncept koridora divljih dunavskih ostrvskih staništa bi doprineo boljoj povezanosti staništa i podržao bi migraciju vrsta karakterističnih za ova veoma ugrožena staništa.

RESTAURACIJA

Gornji i srednji tok Dunava su regulisani većim svojim delom - nasipi razdvajaju plavna područja od glavnog dela reke. Glavni cilj je da se revitalizuje prirodna dinamika uz pomoć smanjenja nasipa, modifikacije brana, ponovnim povezivanjem rukavaca i slično.

Postoji dosta iskustva u Mreži DANUBE PARKS i mi to iskustvo ugrađujemo u planiranje projekta restauracije na reci Dravi, jednoj od glavnih pritoka Dunava. Pošto inženjering reke ima velike efekte i uzvodno i nizvodno, ne smemo zaboraviti da se pobrinemo i za morfologiju i restauraciju na glavnim pritokama.

RAVNOTEŽA TALOGA

Gornji Dunav je umnogome izmenjen zbog lanca hidroelektrana u Nemačkoj i Austriji duž reke kao i duž njenih pritoka. Ove brane zaustavljaju transport taloga, izazivajući zasedanja rečnog korita i stoga se na neprirodan način snižava nivo vode što za rezultat ima ozbiljne probleme ne samo za očuvanje prirode, već i za menadžment vode, zaštitu od poplava, održavanje infrastrukture, itd.

Potrebni su koncepti na nivou celog Dunava i mi nameravamo da ojačamo glas zaštićenih područja na Dunavu po tom pitanju. Udruženi proces sa relevantnim i zainteresovanim stranama bi trebalo da pomogne zaštićenim područjima Dunava da prepoznaju aktivnosti koje su potrebne za planiranje mera na lokalnom nivou.

DUNAV - MEĐUNARODNA TURISTIČKA DESTINACIJA

Tomas Šnajder je uneo mnogo turističkih vizija u ovaj projekat. On objašnjava razmišljanje koje stoji iza njih:

Od samog početka, prirodni turizam je bio važna tema na dnevnom redu DANUBEPARKS-a. Mi ga vidimo kao integralni deo mudrog upravljanja zaštićenim područjima, pružajući priliku za relaksaciju i edukaciju posetilaca i lokalnog stanovništva. Implementacija Strategije EU za region Dunava osnažuje naš pogled na turizam na Dunavu.

Trenutno ne postoji pregled edukativnih ponuda u vezi sa Dunavom tako da ćemo na proleće 2013. godine sprovesti jedan krug procene. Tako ćemo doći do novih ideja, prilika za saradnju i analizu jaza što će nas odvesti do strateškog razvoja proizvoda. U vezi sa tim, obrazložićemo smernice za zajednički kvalitet koje će pomoći svim zaštićenim područjima da poboljšaju svoju turističku ponudu.

Stečeno znanje će se direktno koristiti u konceptu razvoja centra za posetioce DANUBEPARKS u Demešu u Mađarskoj, na krivini Dunava. Do svoje realizacije, biće napravljeni digitalni informativni punktovi u postojećim centrima za posetioce svakog zaštićenog područja da bi se Dunav prikazao

kao povezani ekosistem i kako bi se ljudi motivisali da više posećuju ove dragocene prirodne oblasti.

Pored toga što želimo da ljudi posećuju zaštićena područja, moramo poštovati i osetljivost tih mesta. Mi težimo da prikazemo bogatstvo i vrednost prirode, a da je pri tome ne oštetimo. Rezervat biosfere delte Dunava i ostali partneri rade na proceni kapaciteta, važnoj osnovi menadžmenta posetilaca u svim zaštićenim područjima.

Razvijanje turističkih mogućnosti za osobe sa invaliditetom je takođe izabrano kao inovativan pilot projekat u okviru aktivnosti prirodnog turizma. Nacionalni park Dunav-Drava sastaviće primere dobre prakse i zajednički će biti razvijena i testirana nova ponuda sa svim partnerima i udruženjima za osobe sa invaliditetom u podunavskoj šumi između Nobjurga i Ingoštata.

Uspostavljanjem novih veza sa turističkim agencijama i saradjujući sa turističkom mrežom poput Dunavskog centra za kompetenciju, DANUBEPARKS će i dalje promovisati održivi turizam i ekološku edukaciju duž reke Dunav.

Tomas Šnajder,
Projektni menadžer
grada Ingoštata

JEDAN POSETILAČKI CENTAR ZA CELU MREŽU DANUBEPARKS

Danube Inside: Pal, Vi ste pokretač ideje o budućem centru za posetioce DANUBEPARKS, a nacionalni park Dunav-Ipoli teži ovoj viziji dugo godina. Šta će tu biti toliko posebno?

Pal Kezdi,
šef Odeljenja za
menadžment
projekta u
nacionalnom parku
Dunav-Ipoli

Pal: Pre svega, za sada ne postoji centar za posetioce Mreže na međunarodnom nivou. Odabrano područje, takozvana krivina Dunava, je savršeno mesto za predstavljanje naših zajedničkih vrednosti. Veliki izazov je pokazati da je prirodna raznolikost Dunava isto toliko bogata koliko i raznolikost kultura, ljudi, jezika i lokalnih priča. Područje koje okružuje buduću centar za posetioce u Demešu pruža ukus istorijskih i prirodnih vrednosti reke. Prastare isposničke ćelije mogu se naći na brdu arhangela Mihaila, gnezdo sivog sokola pored njega, a iznad Dunava leti orao belorepan.

DI: Kako centar za posetioce, koji je naravno na određenom mestu, može pomoći ostalim zaštićenim područjima koja su u nekim slučajevima čak i hiljadu kilometara daleko?

Pal: Krivina Dunava i njeno okruženje sa zamkom Višegrad je jedan od najspektakularnijih i najpoznatijih turističkih regiona u Mađarskoj pa čak i duž celog Dunava i privlači mnoštvo posetilaca. Mnogi turisti koji idu tamo mogu biti zainteresovani i za odmor na manje poznatim destinacijama

Dunava. DANUBEPARKS studija koja predstavlja sva zaštićena područja definitivno će podstaći njihove apetite.

DI: Kako zamišljate buduću centar za posetioce? Šta on treba da prikaže posetiocima? Šta će im omogućiti da dožive?

Pal: Mi smo na samom početku procesa planiranja, ali cilj je jasan: da ljudi razumeju da su duž Dunava, ljudi, kulture i priroda blisko povezani i da stoga i zaštita Dunava treba da bude povezana. U tu svrhu svi zajedno moramo da radimo. Mi se nadamo da ćemo napraviti centar za posetioce koji neće samo pomoći ljudima da shvate, već i da osete i iskuse tu vezu.

PLANIRAJTE VAŠ ODMOR U PRIRODI DUŽ DUNAVA

Aktivnosti u prvom projektu DANUBEPARKS otkrile su mnoge alate koji olakšavaju planiranje odmora ljudi koji su zainteresovani za prirodu duž Dunava.

Dva glavna alata su: turistička onlajn platforma sa informacijama o izletima, centru za posetioce i ostalim ponudama u zaštićenim područjima:

<http://www.danubeparks.org/?story=8>

i onlajn mape Dunava i njegovog okruženja:

<http://www.danubemap.eu/park/en>

Radujemo se što ćemo Vas ugostiti u našim parkovima!

ORAO BELOREPAN: GRAĐENJE USPEHA

DI: Tibore, Vi vodite aktivnosti očuvanja orla belorepana na ovom projektu. Zbog čega je ova velika grabljivica toliko važna za pitanje očuvanja prirode na Dunavu?

Tibor Parag,
šef Odeljenja za zaštitu prirode
u Nacionalnom parku Dunav-Drava

Tibor: Orao belorepan je veličanstvena grabljivica i kao vrhunska grabljivica vodenih ekosistema od posebnog je značaja za očuvanje prirode. Mnogobrojne su pretnje ovoj vrsti koja se sporo reprodukuje, uključujući i uništavanje staništa, progone. Štaviše, dokazano je da je on osetljivi indikator biocida i zagađivača pa nam pomaže da bolje razumemo ekosisteme. Na kraju, zbog svog velikog opsega staništa, njega ne može čuvati samo jedno zaštićeno područje pa je simbol potrebe za međunarodnom saradnjom.

DI: Koja je uloga zaštićenih područja u očuvanju vodećih vrsta?

Tibor: Zaštićena područja Dunava igraju ključnu ulogu u očuvanju biodiverziteta, naročito karakterističnih vrsta u staništima velikih razmera. Veliki broj orlova belorepana živi u zaštićenim područjima Dunava tako da mi imamo veliku odgovornost za njih. Preko zajedničkog elaborata „Akcionni plan za očuvanje orla belorepana duž Dunava“ DANUBEPARKS je takođe izrazio svoju volju da preuzme vodeću ulogu u budućim aktivnostima očuvanja.

DI: Ovaj akcioni plan, koji je razvijen na samom početku saradnje DANUBEPARKS-a, usvojio je Savet Evrope/ Bernska Konvencija. Šta vi možete da uradite dalje?

Tibor: Akcioni plan je bio važan prvi korak. Njegov cilj je da se međunarodnom saradnjom i lokalnim aktivnostima osigura održiva populacija ove najveće grabljivice u našem regionu. Svakodnevni menadžment zaštićenih područja, menadžment staništa i restauracija močvara već značajno doprinose očuvanju orla belorepana. Bliska saradnja raznih zainteresovanih strana je potrebna da bi se obezbedilo efikasno očuvanje kao što je sektor šumarstva za očuvanje mesta gneždenja i lovačka udruženja da bi se izbeglo trovanje olovom. Praćenje podataka može nam dati važne informacije o

prošlosti kao osnovu za buduće očuvanje. U DANUBEPARKS STEP 2.0, zaštićena područja ustanoviće harmonizovani zimski cenzus širom Dunava, uključujući i angažovanje javnosti. To je primer toga kako zaštićena područja mogu delovati kao činioци koji približavaju zainteresovane ljude prirodi.

POMOZITE NAM DA ZAŠTITIMO ORLA BELOREPANA!

Da li ste ugledali orla belorepana tokom šetnje duž ili blizu Dunava? To je veoma važna informacija za zaštitu prirode i molimo Vas da nas o tome obavestite! Na internet adresi www.danubeparks.org možete se registrovati, a posle toga i prestano unositi svoja posmatranja i to će pomoći u pronalaganju najboljih zaštitnih mera u budućnosti!

Ako želite da učestvujete u naučnom praćenju zajedno sa stručnjacima, pratite naša obaveštenja na internet adresi www.danubeparks.org i prijavite sa za naš bilten. Dunavski javni zimski cenzus orla belorepana biće organizovan u januaru 2014. godine - najbolja prilika da se uključite!

Park prirode Persina

www.persina.bg

Lokacija: Bugarska, oko 80 km uzvodno od Rusea

Površina: 22000 ha

Dobro je znati: Uz ostrvo Belene, najveće dunavsko ostrvo u Bugarskoj, ovaj park prirode predstavlja nizisku rečnu sekciju sa svojim širokim rečnim koritom, brojnim ostrvima i peščanim obalama i dinamičnom morfologijom.

Park prirode Rusenski Lom

www.lomea.org

Lokacija: Bugarska, pored Rusea

Površina: 3408 ha

Dobro je znati: U klisuri koju je izgradila reka Rusenski Lom, nalaze se prastari manastiri u pećinama. Administracija takođe upravlja zaštićenim područjem Kalimok-Brušlen, dragocenom močvarom na Dunavu.

Zaštićeno područje Kalimok-Brušlen

<http://kalimok.eu>

Lokacija: severoistočna Bugarska, 40 km nizvodno od Rusea

Površina: 6000 ha

Dobro je znati: Revitalizacija ovih močvara može biti dobar primer za dalju restauraciju močvara na donjem Dunavu u budućnosti.

1 Uprava Rezervata biosfere delte Dunava 2 Zaštićeno područje Kalimok-Brušlen 3 Park prirode Rusenski Lom 4 Park prirode Persina 5 Nacionalni park Đerdap 6 Park prirode Lonjsko Polje
7 Park prirode Kopački rit 8 Specijalni rezervat prirode Gornje Podunavlje 9 Nacionalni park Dunav-Drava 10 Nacionalni park Dunav-Ipoli 11 Nacionalni park Ferto-Hansag
12 Zaštićeno područje Dunavske močvare 13 Zaštićeno područje Zahorska 14 Nacionalni park Donau-Auen 15 Dunavska rečna šuma Nojburg Ingolštadt

UČVRŠĆIVANJE MREŽE DANUBEPARKS

Georg Frank,
Menadžer projekta
DANUBEPARKS

Danube Inside: Georg, Mreža dunavskih zaštićenih područja osnovana je 2009. godine. Koje ciljeve ste do sada ostvarili i šta još nedostaje?

Georg: Definitivno smo odradili dobar posao kada smo razvili jako i obogaćujuće partnerstvo i platformu za stalnu razmenu iskustva između zaštićenih područja dunavskih zemalja. Pored toga, zahvaljujući entuzijizmu svih kolega, stvorili smo živu mrežu koja za rezultat ima vidljive i konkretne pozitivne rezultate za prirodu za koju radimo. Došli smo do početnih rezultate na putu ka razvoju jakog zajedničkog glasa na strateškom i političkom nivou, ali mnogo toga još mora da se uradi da bi se ojačala naša zajednička pozicija.

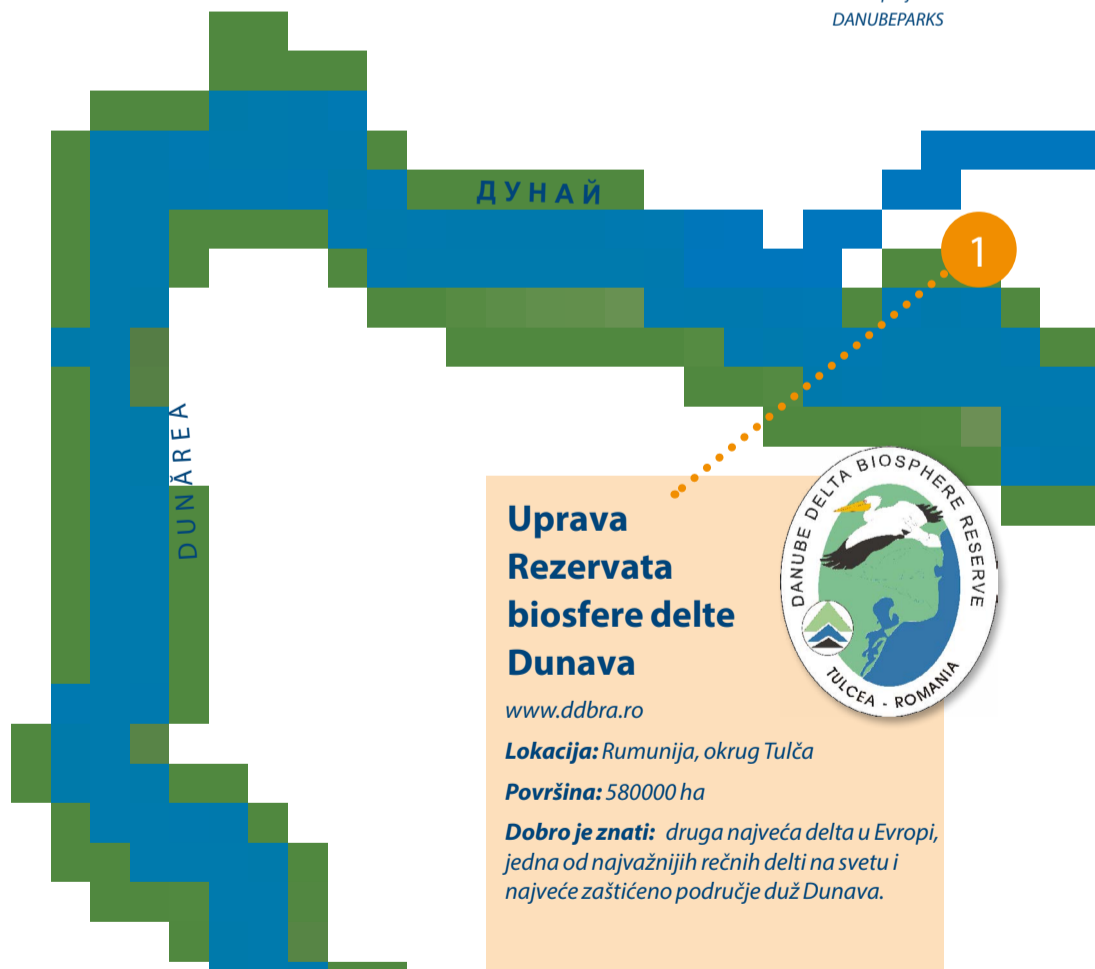
DI: Kako želite da poboljšate stratešku ulogu i poziciju Mreže DANUBEPARKS?

Georg: Pre svega, Mreža DANUBEPARKS je dugoročna inicijativa. Par godina umrežavanja na nivou Dunava je kratko vreme i potrebno je još godina srastanja kako bi se razvio taj jak glas. Prema tome, finansiranje DANUBEPARKS STEP 2.0 od strane ETC-SEE Programa je ključalno i podrška ne samo implementaciju projekta restauracije reke ili aktivnosti očuvanja vodećih vrsta, već i strateški razvoj partnerstva. To podrazumeva obuku za veštine upravljanja projektima, strateško partnerstvo

kao sa Međunarodnom komisijom za zaštitu Dunava (ICPDR) ili Strategiju EU za dunavski region, deljenje iskustva sa postojećim mrežama poput Alpejske mreže zaštićenih područja (ALPARKS), a da ne pominjem strateško uvećavanje Mreže DANUBEPARKS: dodatna zaštićena područja duž Dunava i njegovih pritoka kako bi DANUBEPARKS bio još efikasniji.

DI: Šta očekujete u budućnosti od DANUBEPARKS-a?

Georg: Danas vidimo jasnu nameru na političkom nivou, na primer Strategiju EU za dunavski region, da se ojača Dunav kao linija života za makro region jugoistočne Evrope. Ova inicijativa mora da obuhvati netaknutu prirodu, bogat biodiverzitet i inspiraciju da se poveže društvo i prirodno blago regiona. Zaštićena područja Dunava mogu igrati važnu ulogu činioca tako što povezuju ovakvu politiku sa lokalnim stanovništvom i posetiocima zaštićenih područja. Stoga, ja vidim rastuću ulogu zaštićenih područja Dunava i jasnu misiju DANUBEPARKS Mreže da ojača glas očuvanja prirode na nivou Dunava.

Uprava
Rezervata
biosfere delte
Dunava

www.ddbra.ro

Lokacija: Rumunija, okrug Tulča

Površina: 580000 ha

Dobro je znati: druga najveća delta u Evropi, jedna od najvažnijih rečnih delti na svetu i najveće zaštićeno područje duž Dunava.

STUPITE U KONTAKT!

Internet sajt i prijava za bilten:

www.danubeparks.org

Fejsbuk:

www.facebook.com/DANUBEPARKS

Email: office@danubeparks.org